

Filip Nikodém

Bastien, syn hvězd

MICHAL BERAN

PRAHA BRUNTAŤSKÉ NAKLADATELSTVÍ

BASTIEN, SYN HVĚZD

FILIP NIKODÉM

Bastien, syn hvězd

(z cyklu Neobyčejné příběhy obyčejného města)

JK

Filip Nikodém

V první řadě se omlouvám všem ateistům, agnostikům i těm, co věří v „něco nad námi, ale nevěří v církev“. Tato kniha neslouží jako levná agitace katolické církve, třebaže jsem sám katolického vyznání. Příběh se odehrává převážně v církevním prostředí a hlavními hrdiny je farář a poustevník, takže co jiného lze od této knihy očekávat?

V druhé řadě se omlouvám všem pravověrným křesťanům, a to jak katolického, tak i jiného vyznání, neboť se to tu jen hemží různými (ne vždy pravověrnými) teologickými i ezoterickými teoriemi, jak jsem je pochytal z různých internetových diskusí.

Ve třetí řadě se omlouvám Emilu Páležovi, který může vidět určitou narážku na sebe v Emanuelu Burešovi, autorovi konspirační teorie „Andělé v dějinách lidstva“. Jak sám brzo pozná, nemá s ním tento spisovatel nic společného.

Naposledy dávám na vědomí, že nenesu žádnou zodpovědnost za to, jakým způsobem se různí hrdinové chovají, mluví či myslí. Dále ne se všemi názory či viděními v této knize souhlasím — ale když na počátku příběhu dáte hrdinům neomezenou svobodu jednat, co z toho dobrého vlastně může vzejít?

Nakonec chci poděkovat Jacksovi, Terrymu, Stephenu Kingovi a mnohým jiným, kteří mě inspirovali.

S upřímnou láskou Filip Nikodém

V Brně roku 2017

Text © Filip Nikodém

ISBN 978-80-88463-00-9 (pdf)
ISBN 978-80-88463-01-6 (ePub)
ISBN 978-80-88463-02-3 (mobi)
ISBN 978-80-88463-03-0 (wooky)

Úvod

Městečko Zborov leží někde na pomezí Čech a Moravy u jednoho nejmenovaného krajského města a tvoří je vlastně jen hlavní třída a tři přilehlé čtvrtě.

Má jedno velké náměstí, kterému vévodí kostel svatého Michala. K němu přiléhá klášterní komplex bratří kazatelů, řádu svatého Dominika. Rozlehlá klášterní zahrada se pak táhne dozadu a mění se pozvolna v les.

Na opačné jižní straně vede z náměstí silnice směrem k nádraží a pokračuje dál pod dálnicí až k Poustevně, nevelkému kopci, který vévodí menšímu údolí. Na jeho vrcholu stojí kostel svatého Dominika, i když dle obyvatel městečka se nejedná o svatého Dominika, potulného kazatele z Kastilie, ale o jejích Dominika poustevníka, kterého Řím doposud nechce kanonizovat. Žádný Zborovák nedá na toho svého Dominika dopustit, podle pověsti prý zachránil město před vpádem tatarského vojska. Ale neexistují žádné historické důkazy o jeho existenci, proto Řím k jeho beatifikaci mlčí.

A právě v tomto malebném kraji se odvíjí náš příběh, který nám může znít kvůli jistým známkám nadpřirozena neuvěřitelně, ale jiní nad tím mávnou rukou a řeknou:

„Je to jen vyprávění pomateného starce, vůbec nevíme, co na tom vidíte tak úchvatného!“

No, úsudek ponechávám na vás, vážení čtenáři, která z těch dvou verzí se vám bude jevit věrohodněji. Já už jsem si svůj učinil a podám vám to tak, jak mi to vyprávěl Antonín Poustevníček, místní figurka, kterého všichni Zborováci znají a jen pokyvují:

„Ach, to je ten.“

1.

Antonín Poustevníček (a jedná se vskutku o jeho příjmení) náleží k Třetímu řádu sv. Dominika, a ač mu to řehole nezakazuje, žije sám. Říkají mu svatý Antonín, jednak mu už táhne na sedmdesát let, jednak pleš na jeho hlavě připomíná tonzuru středověkých mnichů. Nosívá dlouhý černý plášť ze seprané hrubé látky připomínající kutnu, který za tu dobu značně zešedl stejně jako poslední zbytky jeho vlasů a neholených vousů. Pro svůj zdravotní stav se ale nedostal do kláštera a to ho mrzí. Naučil se žít sám, zvykl si na to. Jeho dny jsou stále se opakujícím rituálem. Ráno po probuzení se pomodlí ranní chvály, v devět hodin tercii, ve dvanáct septu, ve tři hodiny odpoledne nónu, v šest hodin večer nešpory a večer usíná s růžencem v ruce a se slzami v očích.

Sousedí ho považují za divného poustevníka, a když ho potkávají na schodech, uhnou očima stranou a ani se ho neodvažují pozdravit. Ve všedních dnech o sebe příliš nedbá, působí dojmem bezdomovce, který si tu a tam přihne, i když ho nikdy nikdo nepotkal opilého. A Antonín si vskutku dopřává vína i něčeho ostřejšího jen na měsíčních setkáváních se svými spolubratry. Přestože se z jeho šatů vine jakýsi pach zatuchliny, vždy o sebe dbá v základních věcech, tedy pokud mluvíme o pravidelné sobotní koupeli, kdy se dává do pořádku, jak se patří na nedělní mši. V neděli si brává zachovalý starý frak, ošuntělé kalhoty a nablýskané kožené boty s dlouhou špicí a stříbrnou přezkou. Vypadá tak jako seladon, který si jaksí popletl století.

Zato má velikou znalost duchovních věcí. Každý den tráví hodinku či dvě studiem Bible a životopisů svatých, tedy pokud nesedí na vrátnici místní nemocnice, ale i zde využívá noční směny k vigiliím.

Co jiní nevědí, ale jen tuší, a snad i proto ho považují za podivína, je to, že má dar vidění duchovního světa. Tak to aspoň říkává on, ale těžko posoudit, zda se nejedná o blouznění pomateného starce. Také slýchává hlasy. Sám jim říká hlasy z nebe, podobné jako slyšela Johanka z Arku. Jeden hlas patří dobrému andělu, který sedí na pravém rameni a který mu radí dobré věci. A když Antonín provede něco nepatřičného, dá mu to řádně pocítit. Druhý hlas d'áblíka pokušitele na levém rameni ho nenavádí k věcem zlým, ale dejme tomu k věcem odvážným a riskantním, kvůli kterým pak tráví dlouhé hodiny ve zpovědnici. Nějak ještě tuší o existenci třetího hlasu, který dosud mlčí a o němž neví, proč tam vlastně někde hluboko uvnitř jeho podvědomí vězí.

Slýchává hlasy odjakživa, co se narodil, a to je skutečný důvod, proč se nikdy neoženil a proč ho také nikdy nepřijali do kláštera nebo do semináře. Odsouzený k věčné samotě a šílenství cítí se jako cenobita uprostřed pouště a snad kvůli tomu přijal jméno svého patrona Antonína Poustevníka.

A jednoho deštivého pošmourného dne se stane něco, co rozvíří celý doposud poklidný život městečka. Vlastně v ten den ani neprší, chladný těžký vzduch jen nasycují droboučké kapky, které prostupují skrz teplý oděv až do morku kostí. Je to zkrátka den, kdy je nejlepší sedět doma, uvařit si horký čaj s medem a koukat na nějaký film. A tak ti, kteří musejí do práce, proklínají počasí, své šéfy i svůj život, že se vůbec musí někam trmácet do takového nečasu.

Antonín na rozdíl od ostatních má to štěstí, že se právě vrací z noční. Těší se na pohodlnou postel a příjemný spánek, ale samozřejmě až po ranní modlitbě.

Náhle uslyší: *Zaboč tou uličkou doprava.*

Který hlas to promlouvá? Snad hodný anděl po pravici, ale kam v tom nečase má jít? Pohlédne doprava. Má se snad vydat tou nevábnu uličkou, kalužemi špinavé vody kolem velkých kontejnerů přetékačích odpadky, přes rozbité láhve od piva a jakousi šedohnědou kaši provlhlého toaletního papíru někam do šera, které se v dáli mění v temnotu? To přece nemůže čekat od dobrého anděla, to je snad jen nápad pokušitele. Vždyť tam může přijít k úhoně.

Jdi tou cestou doprava, opakuje hlas znova, ne podlézavým tónem pokušitele, ale s důrazem, o kterém se nedá diskutovat. Povzdechne si a poslušně jako loutka vykročí směrem, kam se mu vůbec nechce.

Není to ulička, jen úzký prostor mezi dvěma domy, kam se odhazují odpadky a kde snad i bezdomovci vykonávají svou potřebu. Vede pár desítek metrů a končí u vysoké cihlové zdi, kde je naskládáno několik krabic na sobě, takže při troše fantazie můžou sloužit jako příbytek pro nějakého nebožáka, ale z kartónů nasáklých deštěm v jemných čůrcích stéká voda na popraskaný asfalt. Jinak je tu pusto a prázdno. Antonín se rozhlédne, snad za ním nestojí někdo s nožem. Co tu vlastně dělá?

Znechuceně se otočí a chce se dát zpátky k domovu, ale jeho zrak utkví na krabicích. Přišourá se drobnými krůčky, nahne se a podívá se dovnitř. Je tu jen zmeť hadrů a čehosi nevábneho, do čeho on hrbat nebude. Ještě na něj odsud může vyskočit krysa. Hromada se neznatelně pohne. Určitě tam musí být něco živého, ale třeba se mu to jen zdá.

Obrátí se, udělá několik kroků a zastaví se. Nedá mu to. Musí tam být něco velkého, možná pes nebo kočka, nebo dokonce nějaký nebohý člověk bez domova? Možná potřebuje pomoc. Vráti se, opatrně natáhne ruku a odhrne provlhlou deku. I když je zvyklý na ledacos, přece se otřese odporem. Čeká cokoliv, ale to, co tam objeví, ho opravdu šokuje – pod tím vším svinstvem tam leží nějaký chlapec.

Nemůže mu být více než dvanáct čtrnáct let a na to, že ho Antonín objeví v odpadcích, je docela pohledný, tmavší pleti, ale zase ne cikán. Jeho tvář má odstín olivové hnědi a v jeho dlouhých rozčuchaných vlasech černých jako havraní peří či temná noc se lesknou kapky deště jako záře hvězd. Poslední zbytky jakýchsi šatů zakrývají pouze to nejnmutnější, musí být promrzlý, kdo ví, zda ještě žije. Pokusí se ho probudit, ale nijak nereaguje. Dýchá? Vezme ho opatrně do náručí, je lehký jako pírkó, neprobudí se, asi upadl do hlubokého bezvědomí. Teď potřebuje jen sucho a teplo.

Naštěstí není Antonínův byt daleko odsud, vezme ho domů, zabalí do teplých peřin, uvaří mu horký čaj s medem a citronem a pro jistotu zavolá doktora. Jako by se celý svět zastavil a ustrnul v úžasu nad milosrdenstvím potrhleho starce, na prázdné ulici nepotká ani človíčka, který by ho zastavil a zeptal se ho, co tomu chlapci je. Teprve na schodech se Antonín dost zadýchá, třebaže se chlapec jeví lehký jako mlha, která se tvoří v šedivých ulicích. Ale nakonec se dostane do bezpečí svého bytu a uloží ho do své postele. Svlékne poslední zbytky jeho šatů a oblékne ho do starého pyžama, zabalí do peřiny a postaví čajník na plynový sporák.

Chlapec otevře oči. Má úžasné oči, temné jako dálavy vesmíru, ve kterých se odráží záře mlhovin, galaxií a hvězdokup. A ve chvíli, kdy se probudí, temné mraky se protrhnou a ukáže se blankytná modř podzimního nebe, slunce opře své slabé paprsky o okenní skla, pronikne do ponurého bytu a ozáří ho. Stařec stojí v údivu, začíná věřit, že se ujal přímo nějakého anděla nebo snad prince vznešeného jako syn samotného nebe. Chlapec se posadí, rozhlíží se kolem sebe, až

jeho sametově černé oči spočinou na Antonínovi. Teprve hvízdání unikající páry z omšelého čajníku probere starce ze strnulého snění.

„Jo, čaj. Už se vaří čaj,“ řekne si spíše pro sebe, otočí se a odběhne do kuchyňky, zvedne konvičku a do připraveného šálku se sáčkem černého čaje a s plátkem citronu odlije vařící vodu. Stále na svých shrbených zádech cítí jeho pronikavý, hluboký a moudrý pohled, což způsobí, že se mu chvějí ruce a trochu vody rozlije po kredenci.

„Sákryš, to jsem nechtěl, odpusť mi, Pane,“ neustále si šeptá pro sebe a je si jistý, že ho kluk nemůže slyšet.

„Co mám odpouštět?“ jeho sladký hlas se nese osamělým zaprášeným bytem, trochu se zabarvuje mutací, ale stále to je jemný hlásek patřící roztomilému dítěti.

„Ty jsi mě slyšel?“ usměje se starce, vezme hrnek kouřícího čaje a nese ho opatrně k posteli. „To nepatřilo tobě, mluvil jsem se... se svým Otcem.“ Trochu se zarazí, neví, zda teď může mluvit o Bohu či nikoliv.

„Otec? Je tady někde?“

„Je všude kolem nás,“ Antonín s úsměvem postaví čaj na stůl, který dlouho neuklízěl. Na starých novinách, kde vznikl flek od několika hrnků kávy, leží tlustá rozevřená kniha hřbetem nahoru, pod ní jako záložka svatý obrázek svatého Dominika a na ní staré tlusté brýle s kostěnou obroučkou.

Chlapec se rozhlédne po staromládeneckém bytě, vládne tu nepořádek a těžký nevětraný vzduch působí zdáním šedého dýmu, přesto tu je útulno. Usměje se, jako by si teprve nyní všiml onoho tajemného Otce, který svou láskou plní celý ten byt. Je tu jen jedna postel u okna, staré odrbané křeslo stojí bokem od menšího stolku a za ním vysoká starožitná lampa. Podél zdi se táhne obrovská knihovna plná knih rozhozených podle zvláštního pořádku, ve kterém se vyzná pouze Antonín. Některé knihy stojí v dlouhých řadách, jiné leží na poličkách, další stojí ve vysokých komínech na podlaze vždy šetrně položené, neboť tak jako si ctí Antonín Boha, váží si i svých vlastních knih.

Antonín se pak posadí do starého křesla a pozoruje chlapce. Po chvíli si dodá odvahy a zeptá se:

„Jak se jmenuješ, chlapče?“

Chlapec jen pokrčí rameny, nepamatuje si vůbec nic. Jeho první vzpomínky patří bytu, kde se probudil. Předtím si vybavuje jen tmou beze snu, naprostou nicotu, jeho život začíná právě zde vůní černého čaje s citronem.

„Musíš se přece nějak jmenovat? A jak ses tam octl?“

„Kde?“

„Tam v těch krabicích na ulici,“ snaží se připomenout chlapci nějaký moment z předchozího života, ale je to marné.

„Já nic nevím...“ řekne jen tiše. Stále se rozhlíží, neví proč, ale líbí se mu tady, zamiloval si to tu jako svůj domov, jako by zde žil odjakživa.

Ze sympatického dědy vyzařuje něco domáckého, milého, něco, co ho uklidňuje a dává pocit jistoty. Je tu doma, zde se nemusí bát ničeho. Co bylo předtím, se nadobro skrylo v temnotách a číhá na okamžik, kdy vyjde opět ven. Tady je v bezpečí, až odsud bude muset jít, vrátí se to.

Antonín, který se nemůže dočkat odpovědi, vstane a vydá se ke svému starému telefonu.

„Zavolám raději doktora,“ řekne.

„Ne, prosím, ne!“ chlapcovo zavolání zní naléhavě, až se stařec vyděsí. Ohlédne se.

„Co prosím?“

„Nevolejte nikoho,“ poprosí úpěnlivě. „Chci tu s vámi zůstat, cítím se tu tak...“ nenachází slova.

„Obávám se, chlapče, že to nebude možné. Jsem už starý a slíbil jsem si, že zbytek svého života prožiju v samotě. Neumím se starat o děti a zvláště když nevím, kdo jsi a odkud pocházíš. Rodiče tě určitě hledají a já bych měl zavolat doktora a také nejspíš i policii. Zvláště když si nic nepamatuješ nebo mi nechceš nic říct.“

„Ne, prosím,“ zaprosí chlapec s takovou naléhavostí, až se stařec zastaví. Ruku má položenou na sluchátku, ale nezvedne ho. Pevně přivře oči, v jeho hlavě se právě odehrává bitva mezi stranami dobra a zla:

Měl bys zavolat doktora a policii, tak je to správné, radí dobrá strana. Zlá strana oponuje:

Ne vždy je dobré jednat podle pravidel. Vzpomeň si na Mistra, i on uzdravoval v sobotu. To dítě tě o to naléhavě prosí a ví proč.

Nic neví, ztratil paměť. Potřebuje odbornou pomoc.

Ne, nepotřebuje, podívej se, je naprosto zdravý. A podívej se, jak mu tvůj čaj chutná. Potřeboval se jen osušit a zahřát, a to jsi mu poskytl. Zde tvé milosrdenství končí.

Třetí hlas mlčí. Jako vždy. Možná to byl on, který to vše spískal, ale teď, když ho poslechl, mlčí a nechá ho na holičkách. Stařec zavrtí hlavou, takhle to nejde, ten kluk potřebuje pomoc.

Chlapec usrkne horkého čaje, přes okraj hrnku ho stále upřeně sleduje. Ty jeho oči, zblázní se z nich, vždyt' celý vesmír se do nich vleze jako kapka nebeské rosy. Něco uvnitř mu odtáhne ruku od sluchátka.

„Podívej se, chlapče,“ řekne nakonec. „Našel jsem tě uprostřed deštivého dne v odpadcích. Můžeš mít zápal plic nebo něco jiného. Znáám jednoho doktora, toho zavolám. Pokud nebudeš chtít nikam jít, můžeš tu zůstat.“

Takže,“ nato zvedne obě ruce a obrátí je dlaněmi k dítěti, aby ukázal, že v nich nic nemá. „Já teď zavolám a asi za hodinku sem můj známý přijde.“ Kluk mlčky přikývne, hrnek stále svírá mezi rty.

Doktor Werner už má před důchodem, vede soukromou ordinaci ve své vile kousek od Antonínova bytu. Antonín k němu chodívá málokdy, a třebaže ho v jeho věku bolívá celé tělo, vyhýbá se doktorům, jak jen může. Každou nemoc či bolest přijímá z božích rukou jako trest či kříž. Když netrpí pro víru Kristovu jako mučedník, nechť tedy vykoupí svou duši alespoň tímto utrpením. Proto Werner žasne, když zaslechne v telefonu jeho hlas. „Antoníne, rád tě slyším. Jak se ti daří? Dlouho ses u mě neukázal.“

„Ale pořád stejně, potřebuju tě.“

Doktor se zaraduje, konečně dojde na jeho slova, ten starý protiva už neunese své martyrium a teď volá o pomoc.

„Tedy já ne,“ opraví se ten starý hlas v telefonu, lékařovo čelo se zachmuří zklamáním. „Našel jsem někoho na ulici, potřebuje tvou pomoc.“

„Ty si nedáš pokoj!“ zaláteří Werner. „Kolikrát jsem ti říkal, abys nechal ty bezdomovce na pokoji, jednou tě okradou nebo přivedou do hrobu.“

„Ne, to není tak, jak říkáš. Tento je jiný, prosím, pojd' se na něj podívat.“

„No, já teď nemám čas, mám tu nějaké pacienty. Pokud je to akutní, zavolej záchranku.“

„Ne, on nechce nikam do nemocnice. A ani si nemyslím, že by potřeboval nemocnici, ale přesto přijď. Je naší křesťanskou povinností navštěvovat choré.“ Werner chodí do stejného kostela jako Antonín pravidelně každou neděli, tedy jak mu to čas dovoluje. Ale sám víru bere jako zvyk zděděný po rodičích, kterého se nedokáže zbavit. Většina kázání, co v kostele slýchá, mu nic neříká. A že jejich farář dokáže kázat celé hodiny, aspoň u nich dohání spánkový deficit. Takže když teď Antonín apeluje na jeho křesťanské cítění, cítí se tak provinile, že nakonec odpoví:

„Dobře, přijdu,“ položí sluchátko a pak se obrátí ke zdravotní sestře: „Máme tam ještě někoho?“

„Ne, jen paní Horáčková čeká na krev.“

„Zvládnete ji? Já musím k nějakému případu.“

„Jistě, pane doktore.“

Werner si jen povzdechne, hodí na sebe starý šedivý kabát, do ruky popadne doktorský kufřík a vydá se do toho nečasu venku.

2.

Otec Patrik se vrací z kostela, kde sloužil mši. Podívá se k šedému zamračenému nebi a když spatří mezi šedivými oblaky kousek bledé modré oblohy jako příslib budoucí boží milosti, jeho duše pookřeje. Nakonec však z toho nic není, opět se zatáhne.

Stejně jako Antonín náleží k řádu dominikánů, navíc je jejich představeným už nějaký ten rok, kdy vystřídal svého kolegu otce Salvátora. Bratři kazatelé, jak se dominikánům ještě říkalo, sídlí v klášteře, kousek za starým gotickým kostelem svatého Michala na náměstí. Je jich už málo, většinu z nich tvoří přestárlí mniši, kteří vycházejí z klauzury pouze na pravidelnou mši. Jinak většina klášterního komplexu, který si ještě pamatuje zašlou slávu osmnáctého a počátek devatenáctého století, kdy míval veliký význam nejen pro celé město, ale i pro celý kraj, nyní zeje prázdnotou a jen stará rozsáhlá knihovna se táhne v dlouhých regálech donekonečna.

Patrik, kterému není víc než čtyřicet, se tu cítí trochu zbytečně a nevyužitě. Mladý kněz si mnohokrát říká, že tolik prostoru je pro jejich řád škoda a že stačí jen několik cel a jedna společenská místnost, zbytek, pokud by mu to povolili, by pronajal jako veřejné prostory nebo využil pro charitu, o čemž však Salvátor nechce ani slyšet.

Míří ke své staré škodovce L 120, protože ho čeká přednáška na fakultě. Městečko Zborov leží asi dvacet kilometrů od krajského města, kde stojí i slovatná univerzita. Patrik patří k externím přednášejícím na katedře religionistiky. Na cestě ho zastaví otec Salvátor s tváří inkvizitora, který přihlíží výkonu práva útrpného.

„Chvála Kristu,“ pozdraví.

„Až navěky,“ nadhodí Patrik ledabyle, z přísného pohledu si nic nedělá, je už na ledacos od Salvátora zvyklý. „Co se děje tentokrát?“

„Všiml jsem si, že bratr Antonín dnes nebyl přítomen na mši.“ Salvátor je v určitých věcech trochu naivní. „Mám o něj tak trochu starost.“

„Třeba měl dneska noční, já bych to nechal být.“

„Jistě,“ souhlasí Salvátor. „Ale přesto, poslední dobou s ním něco není v pořádku.“

„Naznačuješ tím něco?“

„No potud, co můžu říct. Ty hlasy, které slyší, to se mi nějak nelíbí.“

„Máme štěstí, že zatím nevyskočil z okna nebo tak něco, že?“

„Ale no tak, já netvrdím, že by třeba byl nějak posedlý, ale neměl by s tím jít k doktorovi? Víš, někdy mu může rupnout v hlavě, něco vyvede a tak... Máš na něj větší vliv, kdyby ses nějak... Víš co?“

„Už dávno předtím to prý řešili jeho rodiče,“ zavzpomíná Patrik. „Psychiatr mu tehdy předepsal prášky, ale jeho stav se jen zhoršil. Nakonec se rozhodl prášky vynechat. Já bych to nechal takhle být. Co ho znám, nepřipadá mi nějak vyšinutý. Ostatně chodí k tobě ke zpovědi, ne?“

Otec Salvátor přikývne. Mohl by vyprávět celé hodiny, kdyby nemusel držet zpovědní tajemství.

„Kdyby něco, dej vědět,“ uzavře to Patrik, nasedne do auta a nastartuje. Salvátor jen přihlíží za odjíždějícím autem, pokrčí rameny, nemůže říct nic určitého. Zpovědi Antonína jsou poslední dobou stejné jako dny, které jednotvárně plynou v silně prořídlé a přestárlé komunitě bratří kazatelů. Ale cosi hluboko v jeho nitru mu našeptává, že není něco tak úplně v pořádku. Jako by stařec před